

Sygn. akt XII Ko 86/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 14 maja 2018 roku

Sąd Okręgowy w Warszawie XII Wydział Karny w składzie:

Przewodnicząca: SSO Katarzyna Stasiów

Protokolant: sekr. sąd. Mirosław Grzęda

przy udziale prokurator Bogumiły Knap

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 14 maja 2018 roku

sprawy z wniosku pełnomocnika P. Ś.

przeciwko Skarbowi Państwa

o zadośćuczynienie za doznaną krzywdę, wynikłą z niesłusznego zatrzymania w sprawie Sądu Rejonowego dla Warszawy - Śródmieścia w Warszawie sygn. akt X K 404/11

I. wniosek pełnomocnika P. Ś. o zadośćuczynienie za doznaną krzywdę oddała;

I. kosztami postępowania obciąża Skarb Państwa.

Sygn. akt XII Ko 86/17

UZASADNIENIE

P. Ś., reprezentowany przez profesjonalnego pełnomocnika, złożył w dniu 23 października 2017 roku wniosek do Sądu Okręgowego w Warszawie o zasądzenie od Skarbu Państwa na jego rzecz kwoty 5.000 zł tytułem zadośćuczynienia za niewątpliwie niesłuszne zatrzymanie go przez Policję w dniach 2 – 3 września 2008 roku w sprawie, która prowadzona była następnie przez Sąd Rejonowy dla Warszawy – Śródmieścia w Warszawie pod sygn. akt X K 404/11.

Prokurator wniósł o oddalenie żądania w całości, podnosząc zarzut przedawnienia roszczenia.

Na podstawie materiału dowodowego ujawnionego w toku rozprawy sąd ustalił następujący stan faktyczny.

W dniu 2 września 2008 roku odbywał się mecz piłkarski pomiędzy klubami sportowymi (...) a (...), który był zabezpieczany przez funkcjonariuszy Policji. Kilkusetosobowa grupa kibiców od hotelu przy Rondzie (...) była eskortowana w asyście Policji. W wyniku agresywnego i niezgodnego z prawem zachowania się części jej uczestników, m.in. rzucania w umundurowanych policjantów racami, kamieniami, a także butelkami po piwie oraz innymi niebezpiecznymi przedmiotami, przemieszczająca się grupa kibiców odizolowana została kordonem Policji. W grupie tej znajdował się także P. Ś.. Następnie doszło do zatrzymania kilkudziesięciu osób. Wśród nich znajdował się także P. Ś., który został zatrzymany na rogu ulic (...) w W. o godz. 18:30, a następnie przewieziony do Komendy Powiatowej Policji N..

W chwili zatrzymania P. Ś. miał 25 lat. Został on prawidłowo poinformowany o przyczynach zatrzymania i pouczony o przysługujących mu uprawnieniach. Został również pomiar alkoholu w wydychanym powietrzu, który wykazał 0,00 mg/l. Po przeprowadzeniu niezbędnych czynności postępowania dowodowego wnioskodawcy postawiono zarzut

popelnienia czynu zabronionego z art. 254 § 1 k.k., a następnie w dniu 3 września 2008 roku o godz. 17:22 został zwolniony.

Sąd Rejonowy dla Warszawy – Śródmieścia w Warszawie postanowieniem z dnia 5 grudnia 2008 roku w sprawie o sygn. akt. II Kp 2716/08 uznał zatrzymanie P. Ś. za zasadne, legalne i prawidłowe.

Wyrokiem Sądu Rejonowego dla Warszawy – Śródmieścia w Warszawie z dnia 10 maja 2016 roku w sprawie sygn. akt X K 404/11 P. Ś. został uniewinniony od popelnienia zarzucanego mu czynu z art. 254 § 1 k.k. w zw. z art. 57a § 1 k.k.

Powyższy stan faktyczny sąd ustalił na podstawie: zeznań P. Ś. (k. 30), protokołu zatrzymania P. Ś. z dnia 02.09.2008 roku (k. 17), postanowienia Sądu Rejonowego dla Warszawy – Śródmieścia w Warszawie z dnia 5 grudnia 2008 roku, sygn. akt II Kp 2716/08 (k. 24-25), wyroku Sądu Rejonowego dla Warszawy Śródmieścia w Warszawie z dnia 11 maja 2016 roku, sygn. akt X K 404/11 (k. 13-16), protokołu użycia alkometru (k. 18).

Sąd zważył, co następuje.

Zeznania wnioskodawcy P. Ś. sąd uznał za wiarygodne. Podawane przez P. Ś. fakty są bezsporne. Nadto były to okoliczności, które znajdowały potwierdzenie w dokumentach z akt sprawy o sygn. akt X K 404/11. Zgromadzone w sprawie dokumenty nie budziły żadnych zastrzeżeń, nie były kwestionowane przez strony.

Wniosek o zadośćuczynienie należało oddalić wobec skutecznego podniesienia przez prokuratora zarzutu przedawnienia.

Wskazać należy, iż zgodnie z art. 552 § 4 k.p.k. odszkodowanie i zadośćuczynienie przysługuje również w wypadku niewątpliwie niesłusznego tymczasowego aresztowania lub zatrzymania. Zgodnie natomiast z przepisem art. 555 k.p.k. roszczenia o odszkodowanie i zadośćuczynienie z tytułu zatrzymania przedawniają się po upływie roku od daty zwolnienia.

W przedmiotowej sprawie P. Ś. zwolniony został w dniu 3 września 2008 roku. Wniosek o zadośćuczynienie złożony został dopiero w dniu 25 października 2017 roku, tj. po upływie 9 lat od daty faktycznego zwolnienia P. Ś..

Nie mogło ulegać zatem żadnej wątpliwości, że wniosek o zadośćuczynienie w przedmiotowej sprawie złożony został z uchybieniem terminu, o którym mowa w art. 555 k.p.k. Okoliczność przedawnienia roszczenia podniesiona została przez prokuratora (k.30). Obowiązkiem sądu było zatem zbadanie, czy zarzut przedawnienia nie jest sprzeczny z zasadami współżycia społecznego. Sprzeczność taka wystąpiłaby w razie ustalenia, że wnioskodawca uchybił terminowi wskazanemu w art. 555 k.p.k. z przyczyn od siebie niezawinionych.

W tym zakresie sąd w całości podzielił stanowisko wyrażone w wyroku Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 2017-10-12 w sprawie o sygn. akt II AKa 129/17 /Opubl: (...) zgodnie z którym: „Do rangi wyjątkowych okoliczności, które usprawiedliwiłyby uchybienie terminowi określone w przepisie art. 555 KPK można zaliczyć: długotrwałą obłożną chorobę, całkowity upadek sił powodujący konieczność zapewnienia opieki osoby trzeciej w sprawach codziennej egzystencji, chorobę psychiczną, długotrwały pobyt za granicą połączony z niemożnością nawiązania kontaktu z krajem, a zatem okoliczności całkowicie niezależne od woli wnioskodawcy.”

Jak wynika z zeznań P. Ś., w stosunku do jego osoby nie zachodziły wyjątkowe okoliczności, które uzasadniałyby przyjęcie, że uchybienie terminowi, o którym mowa w art. 555 k.p.k. było usprawiedliwione. Wnioskodawca w swoich zeznaniach wskazał jedynie, że złożył wniosek o odszkodowanie, ponieważ został uniewinniony. W ocenie sądu, fakt ten - de lege lata - nie może zostać uznany za okoliczność usprawiedliwiającą uchybienie terminowi, wynikającemu z treści art. 555 k.p.k.

W tym zakresie sąd w pełni podzielił pogląd wyrażony w wyroku Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 2011-11-22, sygn. akt II AKa 230/11 /Opubl: (...) zgodnie z którym: „To, że wnioskodawca nie posiada wykształcenia prawniczego, nie orientuje się w trudnych kwestiach

związanych z tą dziedziną wiedzy i nie jest osobą wyrobioną intelektualnie, nie oznacza jeszcze, iż stanowi to o sprzecznym z zasadami współżycia społecznego podniesionym zarzucie przedawnienia w dochodzeniu odszkodowania, w sytuacji pełnej swobody realizowania swych uprawnień chociażby za pośrednictwem osób świadczących pomoc prawną i długiego okresu zaniechania powyższego.”

Zaniechanie wnioskodawcy w przedmiotowej sprawie trwało 8 lat, licząc od daty, w której upłynął termin skutecznego wystąpienia z roszczeniem bez narażenia się na zarzut przedawnienia. Nie było żadnych przeszkód aby P. Ś. skontaktował się z osobami świadczącymi pomoc prawną. akt X K 404/11. Nadto dodać należy na marginesie, iż wnioskodawca nie jest osobą niewyrobioną intelektualnie, a co istotne nawet w stosunku do takich osób długi okres zaniechania skorzystania z instytucji przewidzianej w art. 552 § 4 k.p.k. również nie może stanowić wyjątkowej okoliczności usprawiedliwiającej uchybienie terminowi wskazanemu w art. 555 k.p.k.

W ocenie sądu w niniejszej sprawie, uwzględnienie podniesionego przez prokuratora zarzutu przedawnienia nie stało w sprzeczności z zasadami współżycia społecznego. P. Ś. nie wskazał żadnych obiektywnych przeszkód, które uniemożliwiłyby mu wystąpienie z wnioskiem w terminie z art. 555 k.p.k. W tym czasie, tj. w całym ustawowym okresie przewidzianym w art. 555 k.p.k. do dochodzenia należnych mu roszczeń, wnioskodawca przebywał na wolności. Był zdrowym mężczyzną, zdolnym do podejmowania wszelkich działań prawnych.

Orzekając o kosztach postępowania sąd miał na uwadze, iż stosownie do art. 554 § 2 k.p.k. koszty postępowania w sprawach o odszkodowanie za niesłuszne tymczasowe aresztowanie lub zatrzymanie ponosi Skarb Państwa.